

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การสำรวจปริมาณและคุณภาพของหนังสือภาษาอังกฤษด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยในหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปริมาณและศึกษาถึงคุณภาพของหนังสือภาษาอังกฤษทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยในหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และภายหลังจากการประเมินคุณภาพหนังสือแล้ว ได้จัดทำบรรณานุกรมพร้อมทั้งบรรณนิทัศน์สังเขปของหนังสือที่เป็นตัวอย่างประชากรเพื่อความสะดวกของนักวิจัยใน 2 สาขาวิชานี้ด้วย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้รวบรวมจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยที่มีอยู่ในหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเปรียบเทียบจำนวนหนังสือใน 2 สาขาวิชานี้ในหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับห้องสมุดอื่น ๆ อีก 3 แห่ง คือ หอสมุดแห่งชาติ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหอสมุดสยามสมาคม เพื่อจัดปริมาณหนังสือที่เก็บรวบรวมไว้ที่หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่ามีมากน้อยเพียงใด ส่วนการสำรวจคุณภาพหนังสือนั้นได้ทำการจัดทำตัวอย่างประชากรโดยคัดเลือกหนังสือใน "ห้องประเทศไทย" เพื่อเป็นตัวอย่างประชากรด้วยวิธีจับฉลาก จากหมวดการจัดหมู่ของระบบทศนิยมคีวอิโนหมวด 000 100 200 300 400 700 800 900 หมู่ละ 10 % เพื่อนำมาศึกษาประเมินค่า หนังสือที่เป็นตัวอย่างประชากรในสาขาสังคมศาสตร์มีจำนวน 57 เล่ม และหนังสือที่เป็นตัวอย่างประชากรในสาขามนุษยศาสตร์มีจำนวน 79 เล่ม รวมหนังสือที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้งหมด 136 เล่ม ต่อจากนั้นได้สร้างเกณฑ์ประเมินคุณภาพหนังสือขึ้น โดยศึกษาจากเกณฑ์ที่มีผู้เขียนไว้ในหนังสือและวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ¹ นำเกณฑ์เหล่านั้นมาประมวลใหม่แล้ว

นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ตรวจแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม¹ แล้วกำหนดขึ้นเป็นเกณฑ์สำหรับประเมินคุณภาพหนังสือในการวิจัยครั้งนี้ แต่เนื่องจากหนังสือที่เป็นตัวอย่างประชานั้นไม่มีหนังสืออ้างอิงรวมอยู่ด้วย ดังนั้นจึงไม่ได้ใช้เกณฑ์ประเมินคุณภาพหนังสืออ้างอิงทั้ง 10 ประการ ดังที่ ศิริพร สุวรรณะ ใช้วิจัยหนังสืออ้างอิง แต่การวิจัยครั้งนี้ได้ตัดเกณฑ์ 2 ประการสุดท้ายซึ่งใช้กับหนังสืออ้างอิงออก คงเหลือเกณฑ์ที่ใช้ประเมินคุณภาพหนังสือในครั้งนี้เพียง 8 ประการเท่านั้น สุดท้ายได้วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ด้วยการหาค่าร้อยละ อัตราส่วน มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และได้เสนอข้อมูลออกเป็นตาราง และแผนภูมิพร้อมทั้งคำอธิบายประกอบตาราง

สรุปผลการวิจัย

การสำรวจปริมาณหนังสือภาษาอังกฤษด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่เกี่ยวกับประเทศไทยในหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิจัยปรากฏว่าหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีหนังสือภาษาอังกฤษด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์น้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับแล้วหอสมุดแห่งชาติมีหนังสือทางด้านนี้มากที่สุด คือมี 2154 เล่ม อันสืบสองได้แก่สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มี 1889 เล่ม หอสมุดสยามสมาคมมีหนังสือมากเป็นอันดับสาม คือมี 1379 เล่ม และหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหนังสือมากเป็นอันดับสุดท้าย คือมี 1366 เล่ม

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้รับกับแนวสมมติฐานคือ การสะสมหนังสือภาษาอังกฤษ ด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่เกี่ยวกับประเทศไทยในหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังไม่สมบูรณ์ กล่าวคือหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีปริมาณหนังสือทางด้านนี้น้อยที่สุด

¹อุภาคผนวก ค.

เมื่อเทียบกับหอสมุดแห่งชาติ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และห้องสมุดสยามสมาคม สาเหตุที่ทำให้หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีปริมาณหนังสือทางค่านี้น้อยที่สุด ก็คือ ปัญหาทางค่านงงบประมาณในการจัดหาหนังสือ จำนวนบุคลากรในการจัดหา และระยะเวลาในการจัดหา แต่อย่างไรก็ตามแม้หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะมีปริมาณหนังสือค่านี้น้อยที่สุด แต่ความสามารถในการจัดหาหนังสือทางค่านี้นี้ไม่ได้เป็นอันดับสุดท้ายเป็นอันดับสาม เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการจัดหาโดยเฉลี่ยของห้องสมุดทั้ง 4 แห่ง โดยนำปริมาณหนังสือทางค่านี้นี้ในแต่ละห้องสมุดหารด้วยจำนวนปีที่ได้สะสมมา ก็จะเป็นผลของความสามารถในการจัดหาของห้องสมุดแต่ละแห่งโดยเฉลี่ย

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการจัดหาโดยเฉลี่ยของแต่ละห้องสมุดปรากฏดังนี้

สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีความสามารถในการจัดหามากที่สุดคือเฉลี่ยแล้ว จัดหาได้ปีละประมาณ 42 เล่ม

หอสมุดแห่งชาติมีความสามารถในการจัดหาเป็นอันดับสอง คือเฉลี่ยแล้วจัดหาได้ปีละประมาณ 29 เล่ม

หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความสามารถในการจัดหาเป็นอันดับสามคือเฉลี่ยได้ปีละประมาณ 22 เล่ม

ส่วนห้องสมุดสยามสมาคมมีความสามารถในการจัดหาเป็นอันดับสุดท้ายคือได้ประมาณปีละ 19 เล่มโดยเฉลี่ย

สาเหตุที่ทำให้ห้องสมุดสยามสมาคมมีความสามารถในการจัดหาที่น้อยที่สุดทั้ง ๆ ที่เป็นที่ยอมรับแห่งแรกซึ่งนานถึง 75 ปี จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ห้องสมุดสยามสมาคมมีงบ

ประมาณในการจัดหาหนังสือน้อย คือมีงบประมาณสำหรับหนังสือทั้งหมด 5 หมื่นบาท* และมีบุคคลากรน้อยด้วย คือมีเพียง 2 คนเท่านั้น ด้วยสาเหตุ 2 ประการนี้ จึงทำให้ห้องสมุดสยามสมาคมมีความสามารถในการจัดหาหนังสือน้อยที่สุด แม้จะเป็นแหล่งสะสมงานที่สุกก็ตาม

สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีความสามารถในการจัดหามากที่สุด แม้ว่าเวลาการสะสมจะน้อยที่สุดก็ตาม . สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้งบประมาณในการจัดหามากถึง 2 ล้านบาทต่อปี* และมีบุคลากรในการจัดหาอีกด้วยคือมี 6 คนด้วยกัน จึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีความสามารถในการจัดหามากที่สุด

หอสมุดแห่งชาติมีงบประมาณในการจัดหา มาก คือปีละประมาณ 1 ล้านบาท* และมีระยะเวลาในการสะสมมากคือ 74 ปี และมีจำนวนบุคลากรในการจัดหาอีกด้วยคือมี 16 คน ดูจากข้อมูลเหล่านี้ หอสมุดแห่งชาติควรจะสามารถในการจัดหามากที่สุด และควรจะมีปริมาณมากกว่าเท่าที่มีอยู่ คือ 2154 เล่ม แต่ห้องสมุดแห่งชาติก็ประสบปัญหาที่ไม่ได้สั่งหนังสือจากต่างประเทศด้วยตนเอง เพราะมีความยุ่งยากในเรื่องเบิกเงินงบประมาณ และไม่สามารถเบิกย้อนหลังปีงบประมาณเก่าเพราะว่าหนังสือจะมาถึงก็ใช้เวลาประมาณ 2 เดือน ส่วนห้องสมุดอื่นอีก 3 แห่ง ได้ทำการสั่งหนังสือเองจากต่างประเทศด้วยกันทั้งสิ้น

*หมายเหตุ งบประมาณการจัดหาหนังสือปีละ 5 หมื่นบาทนี้ เป็นงบประมาณรวม ซึ่งห้องสมุดสยามสมาคมได้แบ่งแยกเป็นสัดส่วนสำหรับการจัดหาหนังสือทั้ง 2 ประเภทนี้โดยเฉพาะ แต่ก็สามารถทำให้เห็นได้ว่าเมื่อมีงบประมาณรวมน้อย การจัดหาหนังสือทั้ง 2 ประเภทนี้ก็จะมีน้อยตามไปด้วย

*หมายเหตุ งบประมาณการจัดหาหนังสือของทั้ง 3 ห้องสมุดข้างบน เป็นงบประมาณการจัดหาหนังสือรวมทุกประเภท ซึ่งมีได้แยกสัดส่วนสำหรับหนังสือทั้ง 2 ประเภทนี้โดยเฉพาะ

หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความสามารถในการจัดหาเป็นอันดับ 3 นั้น
 คุณสมบัติ เพราะหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีระยะเวลาในการจัดหานาน
 เป็นอันดับ 3 คือสะสมมา 63 ปี มีงบประมาณในการจัดหาเป็นอันดับสาม คือประมาณ
 5 แสนบาท* และมีจำนวนบุคลากรในการจัดหาเป็นอันดับ 3 คือมี 3 คน

สรุปแล้วความสามารถและปริมาณในการจัดเก็บหนังสือของแต่ละห้องสมุด ขึ้นอยู่
 กับงบประมาณในการจัดหาหนังสือ บุคลากรและระยะเวลาในการจัดหา และการสั่งซื้อ
 หนังสือจากต่างประเทศด้วยตนเองเป็นสำคัญ

การสำรวจคุณภาพหนังสือภาษาอังกฤษทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
 ประเทศไทยในหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทางด้านการประเมินคุณภาพหนังสือทั้ง 2 ประเภท พอจะสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้คือ
 หนังสือสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เล่มที่ได้คะแนนคุณภาพสูงสุด คือได้ร้อยละ
 97.5 มี 5 เล่มด้วยกัน คือ

1. Ku Daeng - the red tomb; a village study in Northern Thailand .
2. Asian Drama, An inquiry into the poverty of nations; methodological and theoretical .
3. Regional cooperation in Southeast Asia, problems, possibilities and prospects.
4. The Indianized states of Southeast Asia, ed. by Walter

*หมายเหตุ งบประมาณการจัดหนังสือของทั้ง 3 ห้องสมุดข้างบน เป็นงบประมาณ
 การจัดหาหนังสือรวมทุกประเภท ซึ่งมีได้แยกสัดส่วนสำหรับหนังสือทั้ง
 2 ประเภทนี้โดยเฉพาะ

F. Vella, tr. by Susan Brown Cowing.

5. In search of Southeast Asia; a modern history (by)

D.J. Steinberg and others.

หนังสือทั้ง 5 เล่มมีคะแนนคุณภาพ 39 จากคะแนนเต็ม 40 3 เล่มแรกเป็นหนังสือด้านสังคมศาสตร์ 2 เล่มหลังเป็นหนังสือทางค่านิยมศาสตร์ เล่มแรกมีจุดอ่อนอยู่ที่ผู้แต่งหรือผู้จัดทำ เล่มที่ 4 มีข้อบกพร่องอยู่ที่ความน่าเชื่อถือ ส่วนอีก 3 เล่มที่เหลือคือ เล่มที่ 2 ที่ 3 และเล่มสุดท้ายนั้นข้อบกพร่องอยู่ที่ปีที่พิมพ์

หนังสือที่ได้คะแนนต่ำสุดมี 4 เรื่องคือ

1. A Brief review and analysis of Thai government budget for hill Tribe welfare; development research; 1960 - 1974.
2. Village communities in North-East Thailand, survey of the Thailand-Unesco Fundamental Educational Center (TUFEC), prepared for the government of Thailand
3. Siam today ; illustrated review first issue July B.E. 2479 .
4. Might is right ; a Siamese opinion of the German gospel by Ramachitti (pseud).

หนังสือ 2 เล่มแรก เป็นหนังสือทางค่านิยมศาสตร์ 2 เล่มหลังเป็นหนังสือทางค่านิยมศาสตร์ ซึ่งแยกอธิบายได้ดังนี้

เล่มแรกได้คะแนนคุณภาพ 27 คะแนน หรือร้อยละ 67.5 เล่มนี้มีข้อบกพร่องที่สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และเครื่องช่วยค้นเรื่อง

เล่มที่ 2 ได้คะแนนคุณภาพ 26 คะแนน หรือร้อยละ 65 มีข้อบกพร่องที่ปีที่พิมพ์ รูปเล่ม และการจัดพิมพ์

เล่มที่ 3 ใต้คะแนนคุณภาพ 26 คะแนน หรือร้อยละ 65 มีข้อบกพร่องที่ปีที่พิมพ์ และเครื่องช่วยคนเร่ร่อน

เล่มที่ 4 ใต้คะแนนคุณภาพ 25 คะแนน หรือร้อยละ 62.5 ข้อบกพร่องอยู่ที่ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และเครื่องช่วยคนเร่ร่อน

หลังจากประเมินผลแล้ว สรุปได้ว่า หนังสือสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี และดีมาก หนังสือที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีนั้นมีจำนวนค่อนข้างสูงคือมีร้อยละ 49.12 ของหนังสือสังคมศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด และอีกร้อยละ 31.58 ของหนังสือสังคมศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนหนังสือสังคมศาสตร์ที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลางและยังไม่ดีนักนั้นมีจำนวนน้อย หนังสือที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลางคือมีร้อยละ 15.79 ของหนังสือสังคมศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด และมีเพียงร้อยละ 3.51 ของหนังสือสังคมศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ยังไม่ดีนัก ส่วนหนังสือสังคมศาสตร์ที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ไม่ดีนั้นไม่มีเลย ในขณะที่เกี่ยวกับปรากฏว่าหนังสือมนุษยศาสตร์ส่วนใหญ่มีคุณภาพค่อนข้างดีและปานกลาง หนังสือมนุษยศาสตร์ที่มีคุณภาพดีนั้นค่อนข้างจะมาก คือมีร้อยละ 53.16 ของหนังสือมนุษยศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด หนังสือที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลางมีร้อยละ 26.58 ของหนังสือมนุษยศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด ส่วนคุณภาพดีมากมีร้อยละ 16.46 ของหนังสือมนุษยศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด และคุณภาพยังไม่ดีนักมีเพียง 3.80 ของหนังสือมนุษยศาสตร์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด อย่างไรก็ตามก็ดีหนังสือมนุษยศาสตร์ที่มีคุณภาพไม่ดีนั้นปรากฏว่าไม่มีเลย

จากผลการเปรียบเทียบคะแนนคุณภาพของหนังสือ 2 ประเภท ปรากฏว่าหนังสือสังคมศาสตร์มีคุณภาพดีกว่าหนังสือมนุษยศาสตร์เล็กน้อย เพราะหนังสือสังคมศาสตร์ได้คะแนนคุณภาพดีกว่าหนังสือมนุษยศาสตร์ทางด้านความน่าเชื่อถือ คือหนังสือสังคมศาสตร์ได้คะแนนทางด้านนี้ดีมาก ส่วนหนังสือมนุษยศาสตร์ได้คะแนนดีเท่านั้น ส่วนประกอบอื่น ๆ มีคุณภาพในระดับเดียวกันหมด (ตารางที่ 8) คะแนนเฉลี่ยของหนังสือสังคมศาสตร์คือ 33.89 ส่วนคะแนนเฉลี่ยของหนังสือมนุษยศาสตร์คือ 32.87 คุณภาพเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ทั้ง 2 สาขาวิชา

ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพของส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือทั้ง 2 สาขาวิชา ซึ่งมี 8 ประการด้วยกัน ปรากฏว่า ส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือสังคมศาสตร์ที่มีระดับคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มี 4 ประการ ได้แก่ สำนักพิมพ์ เนื้อเรื่อง ความน่าเชื่อถือ รูปเล่ม และการจัดพิมพ์ ระดับคุณภาพของส่วนประกอบของหนังสือสังคมศาสตร์ที่อยู่ในเกณฑ์ดี มี 3 ประการ ได้แก่ ผู้จัดทำ การจัดลำดับเรื่อง และเครื่องช่วยค้นเรื่อง ส่วนระดับคุณภาพของหนังสือสังคมศาสตร์ที่อยู่ในเกณฑ์ยังไม่ดีนักมีเพียงประการเดียว คือ บีที่พิมพ์ แต่ไม่มีระดับคุณภาพของส่วนประกอบใดที่จัดอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และอยู่ในเกณฑ์ไม่ดี ส่วนหนังสือทางค่านิยมศาสนานั้น ระดับคุณภาพของส่วนประกอบที่ได้คะแนนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มี 3 ประการ คือ สำนักพิมพ์ เนื้อเรื่อง รูปเล่มและการจัดพิมพ์ ระดับคุณภาพของส่วนประกอบที่อยู่ในเกณฑ์ดี มี 4 ประการ ได้แก่ ผู้จัดทำ ความน่าเชื่อถือ การจัดลำดับเรื่อง และเครื่องช่วยค้นเรื่อง และระดับคุณภาพของส่วนประกอบที่อยู่ในเกณฑ์ยังไม่ดีนัก มีเพียงประการเดียว คือ บีที่พิมพ์ และไม่มีส่วนประกอบใดที่ได้ระดับคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลางและอยู่ในเกณฑ์ไม่ดี

ดังนั้นผลการวิเคราะห์ทางค่านิยมศาสนารวคุณภาพหนังสือทั้ง 2 สาขาวิชาสอดคล้องกับแนวสมมุติฐานที่ได้วางไว้ตั้งแต่ต้น คือ หนังสือทั้ง 2 สาขานี้มีคุณภาพดีทางค่านิยมสำนักพิมพ์ เนื้อเรื่อง ความน่าเชื่อถือ รูปเล่มและการจัดพิมพ์ ผู้จัดทำ การจัดลำดับเรื่องและเครื่องช่วยค้น ส่วนค่านิยมที่พิมพ์ยังมีคุณภาพไม่คืบนัก

อภิปรายผล

หนังสือภาษาอังกฤษทางค่านิยมศาสนารวและมนุษยศาสตร์ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ปรากฏออกมา มีหนังสือ 5 เล่มที่ได้คะแนนสูงสุด คือ ร้อยละ 97.5 ทั้ง 5 เล่มนี้มีคุณสมบัติครบตามกฎ 39 หัวข้อ และมีข้อบกพร่องเพียงเกณฑ์ข้อเดียวเท่านั้น จึงนับว่าเป็นหนังสือที่มีคุณภาพสูง น่าจะเป็นตัวอย่างสำหรับการพิมพ์หนังสือสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ต่อไป และสมควรเป็นหนังสือที่ใช้ในการค้นคว้าได้เป็นอย่างดี หนังสือ 5 เล่มนี้ได้แก่

1. Ku Daeng - the red tomb ; a village study in Northern Thailand.
2. Asian Drama, an inquiry into the poverty of nations, methodological and theoretical
3. Regional cooperation in Southeast Asia, problems, possibilities and prospects.
4. Indianized states of Southeast Asia, ed. by Walter F. Vella, tr. by Susan Brown Cowing.
5. In search of Southeast Asia ; a modern history (by) D.J. Steinberg and others.

หนังสือสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่ได้คะแนนต่ำมี 4 เรื่อง แต่ที่ได้คะแนนต่ำนั้นเป็นเพราะว่าขาดข้อมูลบางประการ ทำให้ไม่ได้คะแนน ไม่ใช่เป็นเพราะหนังสือเล่มนั้น ๆ มีคุณภาพไม่ดีจริง ๆ ดังตัวอย่างเช่น

1. A Brief review and analysis of Thai government budget for hill tribe welfare ; development research ; 1960 - 1974.
สาเหตุที่ทำให้หนังสือเล่มนี้มีคะแนนต่ำคือมีขอบกรอบทางด้านสำนักพิมพ์ ผู้เขียนได้พิมพ์เองด้วยกระดาษอัดสำเนา ไม่ได้ส่งให้โรงพิมพ์พิมพ์ให้ จึงไม่สามารถให้คะแนนทางด้านนี้ได้ อีกประการหนึ่งหนังสือเล่มนี้ขาดคุณสมบัติทางด้านเครื่องช่วยคนเร่ร่อน กล่าวคือ ไม่มีคำนำ ไม่มีสารบัญ และไม่มีครรชนี แต่หนังสือเล่มนี้ก็มีข้อมูลพร้อมทางด้านผู้แต่ง ความน่าเชื่อถือ เนื้อเรื่อง และการจัดลำดับเรื่อง ดังนั้นหนังสือเล่มนี้ยังไม่สมควรให้จัดอยู่ในระดับคุณภาพไม่ดี เพราะคุณสมบัติทางด้านผู้แต่ง ความน่าเชื่อถือ และเนื้อเรื่อง สำคัญกว่าคุณสมบัติทางด้านสำนักพิมพ์ และเครื่องช่วยคนเร่ร่อน

2. Village communities in North-East Thailand, survey of the Thailand - Unesco Fundamental Education Centre (TUFECE), prepared

for the government of Thailand. เล่มนี้มีข้อบกพร่องทางด้านรูปเล่มและการจัดพิมพ์ สาเหตุที่ขาดคุณสมบัติทางด้านปีที่พิมพ์เพราะหนังสือเล่มนี้พิมพ์มาตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1955 ซึ่งนานถึง 25 ปีแล้ว แต่ไม่มีการปรับปรุงหรือพิมพ์ซ้ำแสดงว่าขาดความนิยมและขาดข้อมูลที่ทันสมัย และเป็นหนังสือประเภทสำรวจจึงจัดอยู่ในพวกของสถิติ ถ้าพิมพ์นานไปก็ล้าสมัย เพราะมีสถิติใหม่ขึ้นมาแทน และอีกประการหนึ่งขาดคุณสมบัติทางด้านรูปเล่ม และการจัดพิมพ์ ทั้งนี้เพราะหนังสือเล่มนี้พิมพ์ในระบบอักษระนา การพิมพ์ไม่มาตรฐานเพราะมีการเว้นวรรคบันทึกถี่เกินไป ทำให้อ่านลำบาก และการวางรูปเล่มก็ไม่มาตรฐานเช่นกัน เมื่อเวลาเขียนเล่มทำให้บังคับหนังสือทางด้านคติกับสันหนังสือ จึงทำให้คะแนนค่าในคุณสมบัติ ด้านนี้ อย่างไรก็ตามคุณสมบัติในส่วนประกอบของค่านผู้แต่ง สำนักพิมพ์ เนื้อเรื่อง ความน่าเชื่อถือนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ดีทีเดียวดังนั้นหนังสือเล่มนี้ก็ไม่เชิงว่าคุณภาพต่ำด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว

3. Siam today ; illustrated review first issue July

B.E. 2479. หนังสือเล่มนี้ขาดคุณสมบัติทางด้านปีที่พิมพ์ และเครื่องช่วยค้นเรื่อง ทั้งนี้เพราะหนังสือเล่มนี้พิมพ์ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 1939 ดังนั้นข้อมูลจึงล้าสมัยมาก ส่วนคุณสมบัติทางด้านเครื่องช่วยค้นเรื่องขาดค่านำ ครรชนี และภาคผนวก อย่างไรก็ตามหนังสือเล่มนี้ก็ให้ประโยชน์ คือ ทำให้ได้รู้จักกับประเทศไทย เมื่อ 40 ปีก่อน และไม่ได้ขาดคุณสมบัติทางด้านผู้แต่ง สำนักพิมพ์ เนื้อเรื่อง และความน่าเชื่อถือ จึงยังไม่ควรให้อยู่ในระดับค้อยคุณภาพ

4. Might is right ; a Siamese opinion of the German Gospel

by Ramachitti (preud) หนังสือเล่มนี้ขาดคุณสมบัติทางด้านสำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และเครื่องช่วยค้นเรื่อง แต่ถ่าพิจารณาให้ดีแล้ว หนังสือเล่มนี้น่าเชื่อถือมาก และควรจะมีคุณภาพสูงเนื่องจากว่าเป็นพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.6) แต่หนังสือโบราณมักจะขาดคุณสมบัติทางด้านสำนักพิมพ์ และปีที่พิมพ์เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงไม่ถือว่าหนังสือเล่มนี้มีคุณภาพต่ำ

ผลการเปรียบเทียบคุณภาพของหนังสือภาษาอังกฤษทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คือหนังสือสังคมศาสตร์มีคุณภาพดีกว่าหนังสือมนุษยศาสตร์เล็กน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าหนังสือทางด้านสังคมศาสตร์ได้เปรียบทางด้านผู้จัดทำ ความน่าเชื่อถือ และการจัดลำดับเรื่อง และคะแนนของหนังสือสังคมศาสตร์ จะนำหนังสือมนุษยศาสตร์ในหมวด 910 (ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว) ผู้แต่งของหนังสือด้านมนุษยศาสตร์ที่จัดอยู่ในหมวดนี้ส่วนใหญ่เป็นนักเขียนสมัครเล่นและไม่ใช่นักวิชาการ เช่น หนังสือเรื่อง Eighteen hundred miles on a Burmese Tat, through Burmah, Siam, and the Eastern Shan States และ the Story of Malaysia หนังสือเล่มแรกได้คะแนนคุณภาพทางด้านผู้แต่งเพียง 1 คะแนน และเล่มที่ 2 ได้ 2 คะแนนเท่านั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ส่วนทางด้านความน่าเชื่อถือ หนังสือสังคมศาสตร์มักจะมีบรรณานุกรม เชิงอรรถ และเนื้อเรื่องทันสมัยกว่าหนังสือมนุษยศาสตร์ การจัดลำดับเรื่องก็เช่นกัน หนังสือสังคมศาสตร์มักจะมีส่วนโยง (Cross Reference) โยงไปยังเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน และมีแบบแผนในการจัดลำดับเรื่องที่เหมาะสมกับหนังสือเล่มนั้นทำให้ค้นคว้าได้สะดวก เช่น หนังสือเรื่อง Ku Daeng - the red tomb และ Asian Drama เป็นต้น¹

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษหอดสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. บัตรรายการของ "ห้องประเทศไทย" พิมพ์ไม่ค่อยถูกต้องเป็นส่วนมาก จึงควรปรับปรุงแก้ไขใหม่
2. เนื่องจากหนังสือในห้องนี้เก็บสะสมมาเป็นเวลานาน บางเล่มจึงมีฝุ่นละอองจับมาก ควรจะสำรวจทำความสะอาดหนังสือสม่ำเสมอ

¹ดูเพิ่มเติมรายละเอียดจากภาคผนวก ง, หน้า 131-135.

3. หนังสือบางเล่มชำรุดเนื่องจากกาลเวลา ควรสำรวจนำมาซ่อมแซม ถ้า
 เกาจนไม่สามารถจะซ่อมแซมแต่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ควรตัดไว้เป็นหนังสือหายาก¹
 และควรห่อด้วยกระดาษแก้วเพื่อถนอมความชำรุดที่จะเกิดต่อไป แต่ก่อนที่จะห่อกระดาษแก้ว
 ควรนำฉบับตัวจริงถ่ายเอกสารทำเป็นฉบับสำรอง ส่วนต้นฉบับเมื่อห่อด้วยกระดาษแก้วแล้ว
 ไม่ควรให้ยืมอีก ควรจัดเก็บไว้ในตู้ใหม่ต่างหากออกไป ผู้อ่านจะได้มีโอกาสได้เห็นหนังสือ
 ที่พิมพ์เป็นเวลากว่า 90 ปีมาแล้ว และให้ยืมเฉพาะฉบับถ่ายเอกสารเท่านั้น หนังสือเก่าที่
 ชำรุดบางเล่มพิมพ์ตั้งแต่ ค.ศ. 1688 เช่น A Relation of the voyage to Siam,
 performed by six Jesuits, sent by the French King, to the Indies
 and China in the year 1685. เล่มนี้พิมพ์ ณ กรุงลอนดอน ในปี ค.ศ. 1688
 และอีกเล่มคือ ^rJournal of an Embassy from the Governour - General of
 Indian to the Courts of Coch^hin China ; exhibiting a view of the
 actual state of the kingdoms. เล่มนี้พิมพ์ ณ กรุงลอนดอนเช่นกัน ในปี ค.ศ. 1830

4. ควรจัดทำ ^{บัตรในรูปเล่ม}รายการหนังสือ (Book Catalog) หรือจะทำเป็นบรรณานุกรม
 ก็ได้ เพื่อความสะดวกของผู้อ่านในการค้นหาหนังสือที่ต้องการ และควรมีการปรับปรุงแก้ไขทุกๆปี²

¹Louis B. Wright, "Utility of the Special Research Library,"
Library Trends (April, 1957) : 434 - 441.

ไรท์ ได้ให้คำจำกัดความไว้ในหนังสือเล่มนี้ว่า หนังสือหายากคือ หนังสือเพื่อ
 การวิจัยค้นคว้าชั้นสูงที่ผู้ต้องการใช้ค้นคว้าไม่สามารถจะหาได้โดยง่ายในห้องสมุดทั่วไป
 และไม่สามารถจะหาซื้อได้จากสำนักพิมพ์หรือจากร้านขายหนังสือทั่วไปด้วย เมื่อห้องสมุด
 ต้องการหนังสือหายากมักจะต้องสั่งซื้อจากผู้ค้าหนังสือเก่าด้วยราคาแพง หรือมีฉะนั้น
 บรรณารักษ์ต้องใช้เวลาเลือกสรรด้วยตนเองจากหนังสือที่ผู้ขายมาให้ร้านรับซื้อของเก่า
 (Junk Shop)

²สัมภาษณ์สุทธิศักดิ์กษณ์ อ่ำพันวงษ์, 25 ตุลาคม 2521.

5. หนังสือส่วนใหญ่มีข้อมูลไม่ทันสมัย เพราะว่าจัดพิมพ์มาเป็นเวลานาน จึงที่เห็นจากคะแนนคุณภาพหนังสือทางด้านคุณสมบัติที่พิมพ์ ซึ่งคะแนนที่วิจัยออกมาได้ผลอยู่ในเกณฑ์ยังไม่ดีนัก หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยควรจัดซื้อหนังสือเล่มใหม่ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขใหม่มาแทน และจากการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นได้พบว่า หนังสือใน "ห้องประเทศไทย" ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ และภาษาไทย มีภาษาฝรั่งเศสและสเปนบ้าง ผู้วิจัยเห็นว่าภาษาอื่น ๆ อาจจะมีหนังสือเกี่ยวกับประเทศไทยที่เขียนได้ดี บรรณาธิการอาจจะร่วมมือกับอาจารย์ในแผนกภาษาตะวันออกและแผนกภาษาตะวันตก ช่วยกันคัดเลือกหนังสือภาษาอื่น ๆ ที่เขียนเกี่ยวกับประเทศไทยและเขียนได้ดีมาเข้าห้องสมุดด้วย

6. หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยควรจัดแบ่งงบประมาณในการจัดหาหนังสือให้เป็นสัดส่วนสำหรับจัดหาหนังสือทั้ง 2 ประเภทนี้โดยเฉพาะ และควรมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหาทางด้านนี้ 1 คน เพื่อจะได้ไม่พลาดหนังสือเล่มที่ดีไป แต่จากการสัมภาษณ์วงศ์สว่าง เข้าวุฒิ ครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2524 ปรากฏว่าปัจจุบันเริ่มปรับปรุงดีขึ้นแล้ว คือมีเจ้าหน้าที่ประจำ 1 คนสำหรับจัดหาหนังสือ 2 ประเภทนี้ แต่ยังไม่ได้แบ่งงบประมาณให้เป็นสัดส่วนตามที่ได้เสนอแนะ

7. จัดทำสหบัตร (Union Catalog) ของห้องสมุดทั้ง 4 แห่ง จะเป็นประโยชน์ต่อบรรณารักษ์เองในการยืมระหว่างห้องสมุด (Inter-library loan) และเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในการค้นหาหนังสือเล่มที่ต้องการได้สะดวก

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้จัดทำหรือสำนักพิมพ์

เมื่อได้ศึกษาจากหนังสือสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 4 เล่มที่ได้คะแนนคุณภาพต่ำแล้ว ก็สามารถจะให้คำแนะนำแก่ผู้แต่ง ผู้จัดทำ และสำนักพิมพ์ว่า ในการผลิตหนังสือให้ได้สมบูรณ์นั้น ไม่ควรละเลยข้อมูลต่อไปนี้

1. หนังสือที่ดีและสมบูรณ์ควรมีชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อสำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ นอกจากนี้ควรมีคำนำอธิบายวัตถุประสงค์ในการเขียนหนังสือเล่มนั้น สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้อ่านรู้จักหนังสือเล่มนั้นดียิ่งขึ้น

2. เพื่อความสะดวกในการอ่านหนังสือ และค้นคว้าของผู้อ่าน ผู้แต่งควรจัดทำสารบัญ และมีชื่อบทอย่างชัดเจน ควรมีครรชนที่ช่วยทำให้การค้นสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

3. เพื่อให้หนังสือเล่มนั้นมีน้ำหนักและเหมาะที่จะใช้ในการค้นคว้า ผู้แต่งควรจัดทำเชิงอรรถ และบรรณานุกรมท้ายเล่ม และมีภาคผนวกขยายความของเรื่องที่ยังไม่ชัดเจนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น หรืออาจมีส่วนโยง โยงไปยังเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันเพื่อความละเอียดลออยิ่งขึ้น

4. เพื่อให้หนังสือทนทานไม่ชำรุดง่าย ควรใช้กระดาษดีพอควร และเพื่อความน่าอ่านในหนังสือเล่มนั้น ควรใช้ตัวพิมพ์ขนาดพอเหมาะ พิมพ์ได้ไม่เลอะเลือน การจัดรูปเล่มสวยงาม เย็บเล่มประณีต ทนทาน ปกมีรูปเรียบ ๆ และสามารถสื่อความหมายของเรื่องในหนังสือเล่มนั้น และควรระบุราคาด้วยเพื่อป้องกันผู้ขายคิดจำหน่ายในวงเงินสูงเกินราคาจริง

5. เกณฑ์ประเมินคุณภาพหนังสือทั้ง 8 ประการ ที่ผู้วิจัยสร้างมาเพื่องานวิจัยนี้ได้สำรวจอย่างระมัดระวังเหมาะสำหรับผู้แต่ง ผู้จัดทำ และสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางประกอบการจัดทำหนังสือเล่มใหม่ เพื่อเสริมคุณภาพของหนังสือให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป

1. จัดทำวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยในแต่ละหมวดตามระบบการจัดหมู่ทศนิยมของคิวอี้ดังนี้

- 1.1 คำนึงคัมภีร์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย จำนวน 573 เล่ม
- 1.2 คำนึงพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย จำนวน 59 เล่ม
- 1.3 คำนึงศิลปกรรมไทย จำนวน 79 เล่ม
- 1.4 คำนึงภาษาไทย จำนวน 42 เล่ม
- 1.5 คำนึงวรรณคดีไทย จำนวน 74 เล่ม
- 1.6 คำนึงประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย

จำนวน 519 เล่ม

งานวิจัยข้างต้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักค้นคว้าเกี่ยวกับประเทศไทยเป็นอย่างดี และเป็นประโยชน์ต่อบรรณารักษ์ฝ่ายบริการตอบคำถามและการค้นคว้าด้วย

2. รวบรวมบรรณานุกรมจากห้องสมุดทุกแห่งในกรุงเทพฯ เกี่ยวกับหนังสือภาษาอังกฤษทางด้านนี้ เพื่อประโยชน์แก่นักวิจัยและบรรณารักษ์ เพื่อจะได้ทราบแหล่งสะสม และควรจัดทำสารระดังเชปกว้าง เพื่อผู้อ่านจะได้ทราบเนื้อหาของหนังสือเล่มนั้น ก่อนที่จะติดต่อทำการยืมจากสถาบันที่ครอบครองหนังสือเล่มนั้นต่อไป

3. ในการคัดเลือกตัวอย่างประชากร มีจุดบกพร่องอยู่ที่ว่า หนังสือในหอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีไม่ครบทุกเล่มตามที่ได้สำรวจ ดังนั้น ในการสำรวจคุณภาพจึงไม่ได้ตัวอย่างประชากรครบทุกเล่มของทั้ง 2 สาขาวิชา ถ้าคำนึงถึงจำนวนหนังสือของทั้ง 2 สาขาวิชาของหอสมุดแห่งชาติเป็นหลักแล้ว หอสมุดกลางชาติหนังสือไปทั้งหมด 788 เล่ม ดังนั้นงานวิจัยต่อไปควรจะสำรวจเล่มที่ขาดของหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และถ้าจะสำรวจคุณภาพในสาขาใดสาขาหนึ่ง หรือทำวิเคราะห์เนื้อหาก็ตาม ควรจะคำนึงถึงเล่มที่ขาดไปด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย